

Posudek oponenta bakalářské práce

Tereza PACLTOVÁ, *Každodenní život učitelů a učitelek na základních školách v období tzv. normalizace – příklad města Louny*. Praha 2023. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií, Katedra historických věd. Vedoucí práce PhDr. Mgr. Lenka Krátká, Ph.D. 51 s.

Tereza Pacltová si pro bakalářskou práci vybrala zajímavé a poměrně málo frekventované téma, což platí pro kvalifikační práce i odbornou literaturu¹ a pro vypracování vhodně zvolila přístup orální historie. Při výběru a kontaktování narátorek (rozhovor se uskutečnil s devíti z oslovených) autorka využila znalost prostředí, což zřejmě přispělo i k jejich otevřenosti². S pomocí výše zmíněné odborné literatury si pro praktickou část práce Tereza Pacltová vymezila 7 témat pro polostrukturovaný rozhovor a stejný počet doplňujících otázek (viz s. 25 – 27).

V první kapitole autorka čtenáře uvádí do historického kontextu, opírá se o relevantní sekundární literaturu, nicméně její shrnutí do vlastního výkladu působí na řadě míst povrchně, což je zjevně důsledkem snahy vtěsnat do malého prostoru maximální rozsah celkového historického kontextu. Práci by v tomto ohledu prospělo spíše jasné ohraničení kontextu na téma normalizace, a to především v oblasti školství, které se Tereza Pacltová v této kapitole dotkla pouze v rozsahu tří odstavců.

Ve druhé kapitole se Tereza Pacltová věnuje charakteristice výzkumu, zhodnocení sekundární literatury, vymezení témat k rozhovorům, postupu výběru a představení narátorek. Autorka zařadila i podkapitolu věnovanou konceptu paměti, ve které pracuje převážně se starší literaturou a dovolím si tak poznamenat, že paměťová studia prošla v posledním desetiletí řadou posunů a pokud by Tereza Pacltová hodlala některý z konceptů paměťových studií pro práci prakticky využít³, bylo by vhodné pracovat s novější literaturou. V podkapitole 2.6 s názvem *Výběr narátorů a narátorek* autorka dostatečně popsala okolnosti a kritéria výběru a samotný průběh rozhovorů. Na s. 27 a 28 čtenáře informuje i o genderovém složení výzkumného vzorku, přičemž přiznává, že oslovila celkem 10 potenciálních narátorek, chtěla zapojit i muže, což se však ukázalo jako nereálné. S ohledem na tuto skutečnost bych očekával, že Tereza Pacltová upraví název práce, který je ve stávající podobě mírně zavádějící.

V průběhu obhajoby práce by bylo dobré, aby autorka blíže vysvětlila pracovní postupy, o kterých píše v podkapitole 2.8 *Analýza a interpretace dat* – jedná se zejména o konkrétnější informace týkající se kódování, resp. aplikace obsahové analýzy a také interpretace získaných dat (byť o ní autorka v názvu podkapitoly píše, v samotném textu není nijak zmíněna). S ohledem na podkapitolu 2.3 *Prameny pro studium tzv. normalizace* není zřejmé, nakolik

¹ O zásadní výstupy projektu GAČR řešeného 2014 – 2016 Danou Knotovou, Michalem Šimáně a Jiřím Zounkem či práce Dany Moree se Tereza Pacltová také opírá. S jistou mírou pravděpodobnosti lze uvažovat i o inspiraci v magisterské práci Barbory Hřídlové, která byla zaměřena na učitele příbramských základních škol.

² Z hlediska pramenné kritiky lze však uvažovat i o možném zkreslení podmíněném právě (užší/volnější) osobní vazbou tazatelky a narátorek, nad čímž Tereza Pacltová v práci nijak neuvažovala.

³ Pasáže, ve kterých by to bylo patrné, jsem v empirické části práce nenašel.

Tereza Pacltová využila pro interpretaci některé ze zde zmíněných pramenů (např. dokumenty úřední povahy, periodický tisk atd.).

Samotné jádro práce představuje 3. kapitola *Empirická část výzkumu* (s. 33 – 45), její podkapitoly sledují vymezená výzkumné témata a jsou uzavřeny dílčími závěry, které Tereza Pacltová shrnuje i poměrně krátkém závěru celé práce (s. 46 – 47), který začíná obdobně ambiciózní formulací jako v úvodu: „*Tato práce měla ukázat, jak vypadal každodenní život učitelů v době tzv. normalizace.*“ (s. 46) Dovolím si poznamenat, že by bylo s ohledem na možná očekávání ze strany čtenářů dobré formulaci omezit pouze na perspektivy každodennosti, ke kterým se výzkum dobral.

Práci musím vytknout poměrně velký počet překlepů a dokonce i hrubých pravopisných chyb (s. 24, 29, 30), což může svědčit i o nedostatečném časovém odstupu pro konečnou úpravu.

Práci Terezy Pacltové doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení známkou dobře.

V Kounicích 24. 8. 2023

Mgr. Jan Tuček, Ph.D.